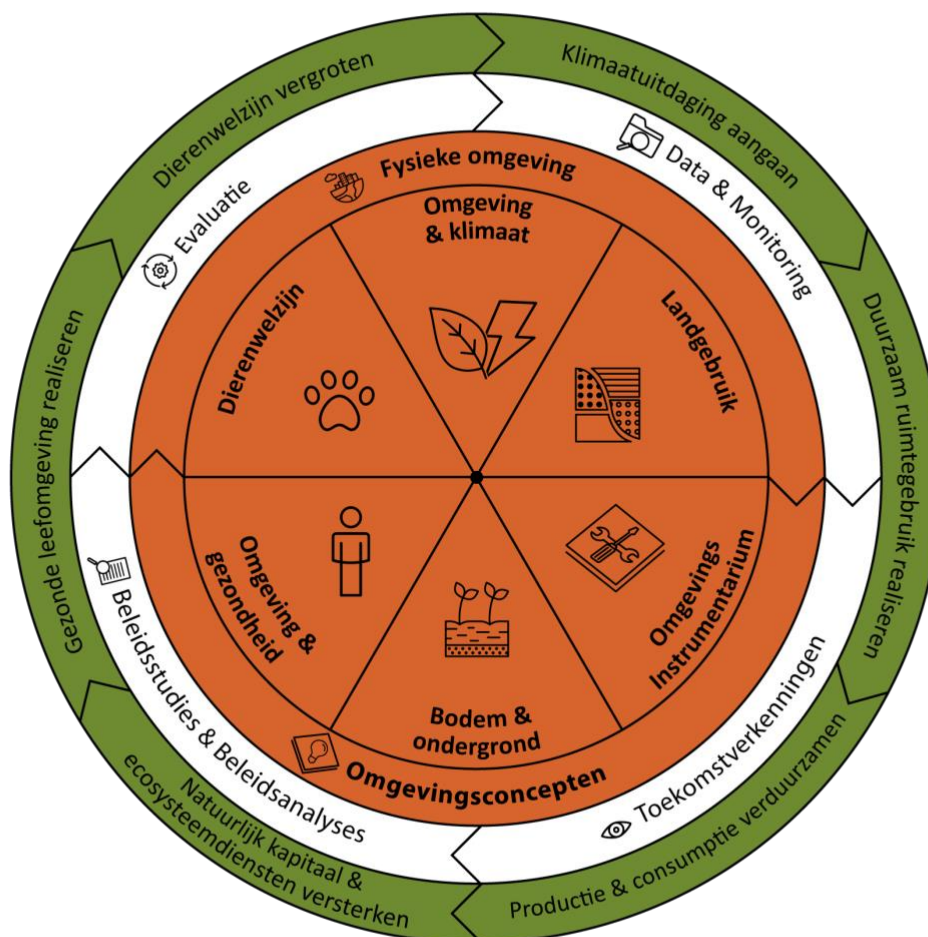

Vlaanderen
is omgeving

Langetermijnvisie Onderzoek Departement Omgeving 2020 - 2030

 Eindrapport

DEPARTEMENT
OMGEVING

omgevingvlaanderen.be

Langetermijnvisie Onderzoek Departement Omgeving 2020 – 2030

Deze Lange Termijn Visie Onderzoek van het Departement Omgeving 2020 – 2030 stroomlijnt de interne onderzoeksactiviteiten van het departement en stimuleert complementaire samenwerking met externe partners. Deze brochure geeft een overzicht van de diverse onderdelen die samen de langetermijnvisie onderzoek maken.

Dit rapport bevat de mening van de auteur(s) en niet noodzakelijk die van de Vlaamse Overheid.

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Peter Cabus
Departement Omgeving
Vlaams Planbureau voor Omgeving
Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel
vpo.omgeving@vlaanderen.be
www.omgevingvlaanderen.be

Auteurs

Jan Denoo – Endeavour
Tim Devos – Endeavour
Brecht Vandekerckhove – Atelier Romain
Gertjan Lebrun – Atelier Romain
Suzanne Van Brussel – Atelier Romain

Depotnummer

[Enkel bij gedrukte publicaties]

ISBN-nummer

[Enkel bij gedrukte publicaties]

Wijze van citeren

[Bij voorkeur volgens APA]

PARTNERS

Endeavour

**DEPARTEMENT
OMGEVING**

omgevingvlaanderen.be

INHOUD

1	Inleiding	5
1.1	Onderzoek voor een sterk omgevingsbeleid	7
1.2	Onderzoek in samenwerking	9
1.3	Onderzoek dat zich kenbaar maakt	10
1.4	Belang van kernproducten	11
2	Beleidsuitdagingen	13
2.1	Klimaatuitdaging aangaan	13
2.2	Duurzaam (bovengronds- en ondergronds) ruimtegebruik realiseren	13
2.3	Productie en consumptie verduurzamen	13
2.4	Natuurlijk kapitaal & ecosysteemdiensten versterken	13
2.5	Gezonde leefomgevingen realiseren	14
2.6	Dierenwelzijn vergroten	14
3	Onderzoekstypes	16
3.1	Indicatoren, dataopbouw & modellen	16
3.2	Beleidsonderzoek & analyses	16
3.3	Toekomstonderzoek, verkenningen & prognoses	17
3.4	Evaluaties	17
4	Onderzoeksfocus	19
4.1	Fysieke omgeving	19
4.2	Omgevingsconcepten	23
4.3	Omgeving & klimaat	25
4.4	Onderzoeksthema Landgebruik	29
4.5	Omgevingsinstrumentarium	32
4.6	Bodem & Ondergrond	36
4.7	Omgeving & Gezondheid	41
4.8	Dierenwelzijn	45
5	Samen verder aan de slag	49

Het onderzoek van het Departement Omgeving moet steeds **excellent, multidisciplinair en onafhankelijk van externe belangen** worden uitgevoerd om het omgevingsbeleid gedegen te onderbouwen. Bovendien zetten we volop in op cross-sectoraal of transversaal onderzoek om beleidsmakers te ondersteunen, de toenemende complexiteit van de maatschappelijke uitdagingen aan te pakken, en te bouwen aan het nodige draagvlak voor beleidsmaatregelen bij diverse maatschappelijk stakeholders en burgers. Maatschappelijke systemen moeten duurzamer, veerkrachtiger en dus toekomstbestendiger worden gemaakt. De urgentie, omvang en geografische reikwijdte van de uitdagingen voor een gezonde leefomgeving vragen structurele innovaties in de verschillende systeemcomponenten en bij de betrokken actoren. Daarom stellen we het **systeemdenken centraal**; een benadering die zowel de complexiteit van de omgevingsproblemen als de hefboomen voor de noodzakelijke veranderingen in beeld brengt.

We zijn een data gedreven organisatie die het beleid baseert op feiten. **We maken werk van gestructureerde en goed beheerde basisdata op basis van onze processen en producten, en reiken overzichtelijke dataplatformen aan.** Deze data worden actief ingezet voor zowel het ontwikkelen van beleidsindicatoren, als een doorgedreven monitoring, evaluatie en bijsturing van het beleid. Daarnaast vormen we de milieurapportage om tot een geïntegreerde **rapportering inzake omgeving. Met de integratie van de milieurapportage binnen Departement Omgeving werd zo een belangrijke stap gezet om ruimtelijke ordening volwaardig mee te nemen bij rapportering.** Zo werken we samen aan een rapportering als hefboom om beleidskeuzes evidence based en wetenschappelijk te onderbouwen. Op deze manier dient rapportering een driedelig doel: ze staat in voor zowel toestandsbeschrijving, beleidsevaluatie als toekomstverkenning.

Met bovenstaande uitgangspunten voorop vormt beleidsvoorbereidend en -evaluerend wetenschappelijk onderzoek een **cruciale schakel in de innovatieketen om globale uitdagingen aan te pakken en zo te bouwen aan een duurzame maatschappij.** Als Departement Omgeving zien we daarom wetenschappelijk onderzoek niet als een doel op zich, maar als een essentiële schakel om onze missie na te streven, op basis van de krachtlijnen.

Tot slot, stelt een gefocust en strategisch ingebed onderzoeksprogramma ons in staat om volgende **doelstellingen** na te streven:

- We willen uitgroeien tot het **Vlaamse kennis- en expertisecentrum** voor omgeving.
- Dit centrum staat in voor een **performante beleidscyclus** gebaseerd op ‘state of the art’ kennis en beleidsinstrumenten.
- Daarbij voldoen we steeds aan **wettelijke verplichtingen** op Vlaams, nationaal en internationaal niveau.
- Op deze manier **voeden en onderbouwen** we het maatschappelijk debat en de aanpak van maatschappelijke uitdagingen, constructief en proactief.

